

2023. gada 28. jūnijā

Nr. 6-23/70

Izglītības un zinātnes ministrijas

Valsts sekretāra vietnieci – valsts sekretāra pienākumu izpildītājai
Cien. Santai Šmīdlerei

Izglītības un zinātnes ministrijas

Valsts sekretāra vietnieci (administratīvos jautājumos) –
Sporta departamenta direktora pienākumu izpildītājai
Cien. Gintai Ozolai

Valsts izglītības satura centra vadītājai

Cien. Lienei Voronņenko

Par publiskajai apspriešanai nodoto MK noteikumu projektu

Biedrība “Latvijas Sporta federāciju padome” (turpmāk – LSFP) ir sporta nozares patstāvīga normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā atzīto sporta federāciju apvienība, kas atbilstoši Sporta likumā noteiktajam koordinē Latvijā atzīto sporta federāciju darbību, kā arī pārstāv un īsteno to kopīgās intereses.

Iepazīstoties ar publiskajai apspriešanai nodoto Izglītības un zinātnes ministrijas izstrādāto Ministru kabineta noteikumu projektu “Grozījumi Ministru kabineta 2019. gada 3. septembra noteikumos Nr. 416 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem””, LSFP secina, ka virzītās izmaiņas, Veselības, drošības un fiziskās aktivitātes mācību jomu sadalot pamatkursos Sports un veselība un Valsts aizsardzības mācība, paredz sporta stundu skaita samazinājumu vispārējās vidējās izglītības programmās par 128 stundām, kas tiek novirzītas valsts aizsardzības mācības ieviešanai. Tā rezultātā mācību priekšmeta Sports un veselība apjoms samazināsies uz 187 mācību stundām jeb nepilnām 2 mācību stundām nedēļā.

Izprotot aizsardzības mācības nozīmīgumu esošajos ģeopolitiskajos apstākļos, LSFP vienlaikus vērs uzmanību uz to, ka tās ieviešana skolās plānota uz jau tā kritiski nepietiekamo sporta stundu rēķina. Zema jauniešu fiziskā aktivitāte ir absolūtā pretrunā ar Pasaules Veselības organizācijas (PVO) rekomendācijām – jauniešiem līdz 18 gadu vecumam veikt vismaz 60 minūtes vidējas līdz augstas intensitātes fiziskās aktivitātes katru dienu, tiek ignorēta statistika par bērnu fizisko aktivitāšu trūkumu, aptaukošanās problēmām, mazkustīga dzīvesveida sekām u.tml.^{1 2 3}

¹ <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/336656/9789240015128-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

² <https://www.v.m.gov.lv/lv/media/6408/download>

³ <https://www.spkc.gov.lv/lv/fiziskas-aktivitates>

Virzītās izmaiņas ir pretrunā ar Sporta politikas pamatnostādņēs 2022.–2027. gadam noteikto prioritāti – bērnu un jauniešu sporta attīstība.

Nepietiekoša fiziskā aktivitāte ir viens no cēloņiem saslimšanai ar hroniskām slimībām – sirds-asinsvadu, diabētu, vēzi, aptaukošanos u.c. Šī slimību grupa ir izplatītākais mirstības cēlonis arī Eiropā.

Pašreizējās bērnu un jauniešu fizisko aktivitāšu tendences Latvijā nav labvēlīgas. Veselības ministrijas 2022. gada pētījumā konstatēts – katram piektajam piecgadīgam Latvijas bērnam jeb 19,2% ir lieka ķermeņa masa un aptaukošanās.⁴

Pēdējos gados trīs reizes pieaudzis 8 līdz 10 gadu vecu bērnu profilaktiskajās pārbaudēs atklāto endokrinoloģisko slimību skaits, kā arī divas reizes – sirds slimību skaits, brīdina Bērnu slimnīcas Sporta medicīnas centra ārsti. Ja 2019. gadā bērnu sporta ārsti par praktiski veselīgiem atzina 75%, tad pagājušajā gadā – tikai 72% bērnu.⁵

LSFP norāda, ka šādu sabiedrības veselībai būtisku izmaiņu ieviešana tik ārkārtīgi īsā laikā nav atbilstoša labākās prakses piemēram un aicina rast pieņemamu risinājumu, kopīgi sadarbojoties speciālistiem no visām iesaistītajām nozarēm, kas netiktu balstīts uz veselībai kritiski svarīgo fizisko aktivitāšu mazināšanas rēķina un nesamazinātu sporta pedagogu līdz šim paredzēto slodzi skaitu.

Ar cieņu,
LSFP prezidents, valdes priekšsēdētājs

Einars Fogelis

⁴ <https://www.v.m.gov.lv/lv/jaunums/veikts-petijums-par-fizisko-aktivitati-uztura-paradumiem-un-kermenamassas-indeksu-pirmsskolas-vecuma-berniem-latvija>

⁵ <https://www.bkus.lv/lv/content/bernu-slimnecas-sporta-arsti-pieaudzis-atklato-endokrinologisko-un-sirds-slimibu-skaitis>